

Ustawa
z dnia 2018r.
EMERYTURA BEZ PODATKU
oraz o zmianie niektórych innych ustaw

W poczuciu sprawiedliwości społecznej, mając na celu poprawę sytuacji finansowej emerytów i rencistów za konieczne należy uznać wprowadzenie rozwiązań podwyższających otrzymywane przez nich świadczenia.

Osoby pobierające emeryturę i rentę w przekonaniu powszechnym nie powinny już być dodatkowo oskładkowane, gdyż przez całe swe życie zawodowe ponosiły ciężary fiskalne.

Art. 1.

Ustawa określa zasady zwolnienia od podatku dochodowego oraz składki zdrowotnej osób pobierających emerytury i renty.

Art. 2.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 1991 Nr 80 poz. 350 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 ust.1 po pkt 2 wprowadza się pkt 2a-2h w brzmieniu:

„2a) emerytury i renty wypłacane na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.);

2b) emerytury i renty wypłacane na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 1994 Nr 53 poz. 214 z późn. zm.);

2c) emerytury i renty wypłacane na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277 z późn. zm.);

2d) renty strukturalne wypłacane na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 60);

2e) emerytury wypłacane na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia o emeryturach pomostowych (Dz.U. 2008 Nr 237 poz. 1656 z późn. zm.);

2f) emerytury i renty wypłacane na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. 1994 Nr 10 poz. 36);

2g) renty wypłacane na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. 2002 Nr 199 poz. 1673 z późn. zm.);

2h) renty socjalne wypłacana na podstawie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. 2003 Nr 135 poz. 1268).”

2) Art. 34 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. 1. Organy rentowe są zobowiązane jako płatnicy pobierać zaliczki miesięczne od wypłacanych bezpośrednio przez te organy świadczeń przedemerytalnych, zasiłków przedemerytalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych oraz zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego.”

3) w art. 34 ust. 7 skreśla się wyrazy „emerytur i rent”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2004 Nr 210 poz. 2135 z późn. zm.) wprowadza się następującą zmianę:

1) w art. 82 po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, która pobiera świadczenie emerytalne lub rentowe.”

Art. 4.

W ustawie z dnia 13 października 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. 1. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy nie może być niższa niż 102 % kwoty przypadającej w poprzedzającym roku podatkowym.

2. Różnicę w wysokości udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych określonego w ust. 2 pokrywa się z budżetu państwa.”

2) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. 1. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze powiatu nie może być niższa niż 102 % kwoty przypadającej w poprzedzającym roku podatkowym.

2. Różnicę w wysokości udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych określonego w ust. 2 pokrywa się z budżetu państwa.”

3) w art. 6 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. 1. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze województwa nie może być niższa niż 102 % kwoty w poprzedzającym roku podatkowym.

2. Różnicę w wysokości udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych określonego w ust. 2 pokrywa się z budżetu państwa.”

Art. 5.

Zmniejszone wpływy składki zdrowotnej wynikające z wejścia w życie ustawy zostaną uzupełnione z budżetu państwa.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projekt ustawy zmierza do likwidacji obciążenia emerytów i rencistów podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne, które pobierają:

- emerytury i renty wypłacane na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- emerytury i renty wypłacane na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;
- emerytury i renty wypłacane na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- renty strukturalne wypłacane na podstawie ustawy o rentach strukturalnych w rolnictwie;
- emerytury wypłacane na podstawie ustawy o emeryturach pomostowych;
- emerytury i renty wypłacane na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin;
- renty wypłacane na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- renty socjalne wypłacane na podstawie ustawy o rencie socjalnej.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), organy rentowe są obowiązane jako płatnicy pobierać zaliczki miesięczne od wypłacanych bezpośrednio przez te organy emerytur i rent, świadczeń przedemerytalnych i zasiłków przedemerytalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, rent strukturalnych.

Art. 34 ust. 3 ustawy o PIT stanowi, że zaliczkę pobiera się, stosując najniższą stawkę podatkową określoną w skali, tj. stawkę 18 %. Tak obliczoną zaliczkę zmniejsza się o kwotę stanowiącą 1/12 kwoty zmniejszającej podatek.

Zgodnie z treścią art. 79 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9 % podstawy wymiaru składki, jest miesięczna i niepodzielna.

Poniższe wyliczenia oparto na kwocie podstawy opodatkowania 2002,00 zł. W obliczeniach zastosowano:

- stawkę podatkową – 18 %,

- wskaźnik wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne – 9 % podstawy wymiaru składki –
- kwotę zmniejszającą podatek – 556,02 zł.

W oparciu o powyższe wyliczono:

- wysokość składki ubezpieczenia zdrowotnego
 $2002,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 180,18 \text{ zł}$
- wysokość zaliczki na podatek dochodowy
 $2002,00 \text{ zł} \times 18 \% - 556,02 \text{ zł}/12 - 2002,00 \text{ zł} \times 7,75 \% = 158,87 \text{ zł}$ (159,00 zł po zaokrągleniu do pełnych złotych)
- wysokość emerytury netto = $2002,00 \text{ zł} - 180,18 \text{ zł} - 159,00 \text{ zł} = 1.662,82 \text{ zł}$.

Wysokość emerytury netto dla kwoty 1600 zł brutto

Do wyliczenia przyjmujemy stawkę podatkową w wysokości 18 %, oraz wskaźnik wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne – 9 % podstawy wymiaru składki. Kwota zmniejszająca podatek wynosi 556,02 zł.

Wysokość składki ubezpieczenia zdrowotnego:

- $1600,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 144 \text{ zł}$

Wysokość zaliczki na podatek dochodowy:

- $1600,00 \text{ zł} \times 18 \% - 556,02 \text{ zł}/12 - 1600,00 \text{ zł} \times 7,75 \% = 117,67 \text{ zł}$ (118,00 zł po zaokrągleniu do pełnych złotych)

Wysokość emerytury netto:

- $1600,00 \text{ zł (brutto)} - 144 \text{ zł (ub. zdrowotne)} - 118,00 \text{ zł} = 1338 \text{ zł netto}$

Wysokość świadczenia brutto	Wysokość świadczenia netto
1000	853.84
1500	1257.59
2000	1661.34
2500	2065.09
3000	2468.84

Wejście w życie ustawy spowoduje, iż emeryci i renciści będą otrzymywać świadczenia w wysokości emerytur/rent w kwocie brutto.

Zgodnie z dokumentem „Struktura wysokości emerytur i rent wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2018 roku” opublikowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w marcu 2018 r. emerytury i renty wypłacane przez ZUS pobierało 7 610,6 tys. świadczeniobiorców. Najwyższy odsetek świadczeniobiorców, tj. 73,2% stanowiły osoby pobierające emeryturę. Rentę z tytułu niezdolności do pracy pobierało 10,5%, a rentę rodzinną 16,3% świadczeniobiorców.

Od dnia 1 marca 2018 r. najniższa emerytura i renta wynoszą:

- emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz renta rodzinna - 1029,80 zł,
- renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy - 772,35 zł,
- renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową oraz renta rodzinna wypadkowa - 1235,76 zł,
- renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową - 926,82 zł.

Emerytury i renty w niskiej wysokości otrzymuje ponad 5mln osób. Ponadto z dokumentu wyraźnie wynika, że zwiększa się ilość osób, które pobierają emerytury w wysokości do 500,00 zł (wzrost rok do roku o 76,5%).

Na szczególną analizę zasługuje tabela prezentująca strukturę wysokości wypłacanych emerytur z ZUS, z której wynika, iż blisko połowa osób pobierających emeryturę z ZUS, otrzymuje świadczenie niższe niż wynosi płaca minimalna.

Wysokość świadczenia (w złotych)	Emerytura (udział procentowy)
do 500	0,4
500,01 - 700,00	0,8
700,01 - 900,00	1,9
900,01 - 1000,00	0,9
1000,01 - 1200,00	5,6
1200,01 - 1400,00	8,9
1400,01 - 1600,00	9,9

1600,01 - 1800,00	11,0
1800,01 - 2000,00	10,4
2000,01 - 2200,00	9,1
2200,01 - 2400,00	7,7
2400,01 - 2600,00	6,3
2600,01 - 2800,00	5,0
2800,01 - 3000,00	4,0
3000,01 - 3200,00	3,2
3200,01 - 3400,00	2,5
3400,01 - 3600,00	2,1
3600,01 - 3800,00	1,7
3800,01 - 4000,00	1,5
4000,01 - 4500,00	2,9
4500,01 - 5000,00	1,8
5000,01 i więcej	2,3

Bardzo niskie emerytury stają się coraz powszechniejsze wśród Polaków. Obecnie świadczenia poniżej emerytury minimalnej (1029,8 zł miesięcznie brutto, czyli „na rękę” - 878 zł.) pobiera ponad 180 tys. osób. To osoby, które nie wypracowały minimalnego stażu pracy, który wynosi 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przeciętna emerytura w marcu 2018 r. w przypadku mężczyzn wyniosła 2672,51 zł brutto, a kobiet - 1609,65 zł brutto.

Należy dodatkowo przedstawić wysokość najniższych świadczeń, które odpowiednio wynoszą (brutto):

- emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna - 1029,80 zł;
- renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy - 772,35 zł;
- renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa - 1235,76 zł;
- renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową - 926,82 zł

Ponadto, zgodnie z komunikatem Prezesa KRUS z dnia 13 lutego 2018 r. w sprawie kwoty emerytury podstawowej, od której ustalana jest wysokość rolniczych świadczeń emerytalno-rentowych, od dnia 1 marca 2018 r. wynosi 912,86 zł.

Jeżeli wysokość przyznanej od 1 marca 2018 r. emerytury lub renty rolniczej jest niższa od kwoty najniższej emerytury pracowniczej, tj. 1.029,80 zł, wysokość takiego świadczenia zostanie podwyższona do 1.029,80 zł.

Natomiast do powyższej kwoty nie zostaną podwyższone:

- a) emerytury przyznane na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (tzw. wcześniejsze emerytury rolnicze),
- b) świadczenia, których wypłata została zawieszona w związku z prowadzeniem działalności rolniczej lub osiągnięciem przychodów z tytułu zatrudnienia,
- c) emerytura i renta z ubezpieczenia pobierane w zbiegu z emeryturą lub rentą z innego ubezpieczenia społecznego (dotyczy również pobierania jednocześnie emerytur z ZUS i KRUS), jeżeli suma tych świadczeń przekracza kwotę najniższej emerytury pracowniczej, z wyjątkiem renty rodzinnej wypłacanej w zbiegu z rentą socjalną,
- d) emerytury i renty wypłacane w wysokości pro-rata.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w niektórych krajach Unii Europejskiej emerytury są zwolnione z podatku dochodowego. Na Węgrzech zgodnie z ustawą nr CXVII z roku 1995 o podatku dochodowym emerytury, jako dochody osobiste są wolne od opodatkowania. Oznacza to, że jeśli emeryt poza emeryturą nie posiada innych dochodów nie ma obowiązku wypełnić za dany rok zeznania podatkowego. Podobnie sytuacja emerytów przedstawia się na Litwie i w Bułgarii, gdzie emeryci nie odprowadzają podatku dochodowego.

Projekt ustawy wpłynie pozytywnie na sytuację finansową osób pobierających emerytury i renty.

Projekt ustawy spowoduje zmniejszenie wpływów do budżetu państwa w sposób bezpośredni z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki zdrowotnej, jednak wzrost dochodów osób pobierających emerytury i renty zwiększy udział budżetu państwa z podatków od towarów i usług.

Budżet państwa odnotuje zmniejszone wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości ok. 15 mld zł., natomiast składki z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego

będą niższe o ok. 20 mld zł. Biorąc pod uwagę zwiększenie świadczeń emerytalno-rentowych wpływy do budżetu zostaną zwiększone poprzez wzrost dochodów z podatku VAT.

Projekt ustawy wpłynie pozytywnie na sytuację budżetów jednostek samorządu terytorialnego, poprzez wprowadzenie mechanizmu zapewniającego jednostkom samorządu terytorialnego wpływy z podatku od osób fizycznych na poziomie 102% z roku poprzedzającego.

Projekt nie przewiduje wydania aktów wykonawczych.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.